

Већу Интердисциплинарних докторских студија
Универзитета уметности у Београду
Косанчићев венац 29
11000 Београд

ИЗВЕШТАЈ

Комисије за оцену и одбрану докторског уметничког пројекта

Soundscapes видео инсталација

кандидата

Бранка Цитлика

Веће интердисциплинарних докторских студија Универзитета уметности у Београду, на седници одржаној 15. септембра 2022. године, донело је одлуку о образовању Комисије за оцену и одбрану докторског уметничког пројекта „Soundscapes - видео инсталација“ Бранка Цитлика, студента докторског студијског програма Дигитална уметност Интердисциплинарних студија Универзитета уметности у Београду.

На основу увида у реализован уметнички део пројекта и поднети писани материјал, комисија у саставу:

мр. Растко Ђирић, редовни професор ФПУ,
др ум. Светлана Савић, редовни професор ФМУ,
др ум. Ана Ђатовић, ванредни професор ФУ Звечан,
др ум. Александра Јованић, доцент ФЛУ и
др ум. Марко Стојановић, доцент ФМУ, ментор.

закључила је да кандидат може да приступи одбрани докторског уметничког пројекта.

Биографија кандидата

Бранко Цитлик рођен је 1958. године у Београду. Дипломирао је на Факултету ликовних уметности у Београду 1988. године у класи професора Бошка Карановића на одсеку за графику. Од 1990. до 2000. године радио је у студију за компјутерску анимацију фирме Gama Electronics у Београду као уметнички директор и водећи аниматор. Осим великог броја комерцијалних видео спотова, у том периоду настало је неколико значајних пројеката, међу којима су вероватно прва компјутерска анимација у домаћем филму, за филм *Византијско плаво* и анимације и ефекти за филмове *Лена села лепо горе*, *Ране* и за македонски филм *Збогом двадесетом веку*. У том периоду рађени су и анимација и постпродукција видео материјала за представу затварања Солуна града културе 1997. године уз креативно вођење Бориса Миљковића, као и кратки филм о Николи Тесли за Југословенску изложбу на ЕКСПО-у у Лисабону 1998. године, са Александром Гавриловићем као редитељем и Стеваном Паројчићем као другим аниматором.

Бранко Цитлик је члан УЛУПУДС-а од 1995. године.

Од 2000. године ради као фриленсер и аутор је, самостално или уз повремену помоћ сарадника, више стотина 3Д и 2Д анимираних спотова као и спотова обрађених у постпродукцији, најчешће за потребе маркетинга, али и као део мултимедијалних пројеката, изложби итд. Аутор је анимација и дигиталних екстензија сценографије за представе *Хамлет* и *Смрт није бицикло* (ЈДП) и, уз креативно вођење Бориса Миљковића, *Псећи валцер* (ЈДП, представа је добила групну награду за сценографију на петом Бијеналу сценске уметности у Београду 2004. године), *Скакавци* (ЈДП) и *Трг хероја (Heldenplatz)* (Атеље 212).

Детаљна анализа докторског уметничког пројекта

Докторски уметнички пројекат „Soundscapes - видео инсталација“ бави се генеративним процесима у настанку аудитивног и визуелног материјала. Уметнички рад има за циљ интеракцију слике и звука, при чему једна од ових компоненти - компјутерски генерисани звучни садржај, динамично утиче на другу компоненту - компјутерски генерисани видео. „Soundscapes - видео инсталација“ је дело које у својој изведби конципирано са намером да користи лако доступне технологије и софтверске алате, како би што већи део поступка остао у личној уметничкој продукцији.

Основни циљ пројекта је стварање софтверског симулираног звучног и визуелног окружења, генерисаног у реалном времену. Централни догађај је симулација система тродимензионалних честица која чини визуелну компоненту рада.

Пројекат истражује концепт случаја и ослања се на случајне догађаје на које систем симулираних честица реагује. Очекивани резултат је успостављање интерактивног и/или интра-активног односа са публиком која би, у сусрету са радом, пасивно или активно утицала на његово понашање. Истовремено, пројекат тежи да постигне имерзивни однос, медитативни и контемплативни однос са публиком путем звука и слике.

Практични део пројекта

Практични део уметничког пројекта Бранка Цитлика се огледа у креирању интерактивне аудиовизуелне инсталације која је била изложена у простору Галерије Кула у Београду. Ова инсталација настала је као одговор на теоријска начела и поетичка размишљања које је кандидат представио у писаном делу рада, а односе се на појам случаја. Рад карактеришу истовремена симбиоза две основне медијске линије - покретне слике и звука, које се кроз интраактивни однос према простору, односно публици, спајају у кохерентан аудиовизуелни рад. Визуелни део је анимација система честица у виртуелном простору које кореспондирају са звучном медијском линијом. Сливност честица, како и ритам њихових покрета у фази мировања (инсталација мења својства у односу на окружење), одају утисак пријатног и истовремено бескрајног виртуелног простора. Овај компјутерски креиран простор тежи да се из тог медитативног облика помери и на неки начин узнемири. То се управо и деси када се појави промена у реалном простору, односно када се посетилац/публика помера испред сензора за покрет и на тај начин врши побуду у реалном окружењу. Промене су истовремено праћене и у звучној пројекцији, смештеној у исти простор.

За извођење рада, коришћена су два рачунара - један десктоп и један лаптоп који је имао сензор покрета односно камеру, као и три независна али умрежена софтвера за креирање звучне и визуелне анимације у реалном времену.

Функционални ток при реализацији рада би се могао најкраће описати на следећи начин: софтвер Cycling '74, Max/MSP/Jitter активира софтвер VCV Rack који генерише звук, а звук

утиче на симулацију честица у софтверу Unreal Engine и мења динамику симулације у реалном времену. Прве две компоненте се извршавају на лаптоп рачунару, а симулација честица на десктоп рачунару због великих хардверских захтева. Цео процес почиње од интерне камере у лаптопу која детектује и анализира покрет у реалном простору, а завршава аудио-визуелном пројекцијом звучних и визуелних побуда проузрокованих покретима у реалном простору. Визуелна презентација је у форми видео пројекције анимације у реалном времену, усмерене на велики зид галеријског, замраченог простора. Звучна презентација остварена је путем два звучника који су били у непосредној близини зида на којем се вршила видео пројекција, размакнути по ширини један од другог, окренути ка публици.

Писани део пројекта

Писани део пројекта „Soundscapes - видео инсталација“ састоји се из више сегмената. У уводном делу Цитлик се бави појавом случаја у уметности, и доноси преглед деловања уметника који су се систематски бавили случајем у свом раду. У овом сегменту је интенција докторанда била да расветли поетички и теоријски оквир случаја у уметности. Међу анализираним уметничким праксама аутор рада је настојао да пронађе паралеле са пројектом „Soundscapes - видео инсталација“. У наставку рада, Цитлик је дао опис методолошког приступа током развоја и еволуције самог пројекта. Технички опис практичног рада садржи приказ структуре рада, методологије и поступка, као и материјале и алате који су били потребни током реализације. Закључак представља евалуацију резултата рада на пројекту.

Оцена остварених резултата

Докторски уметнички пројекат „Soundscapes - видео инсталација“ је реализован коришћењем дигиталне технологије, а презентован у реалном простору Галерије Кула. У креативном процесу, кандидат показује изузетно умеће у раду у дигиталном окружењу, како у домену видео анимације, тако и у домену реализације звучне медијске линије. Цитлик у практичном раду посебну пажњу посвећује сваком креативном чиниоцу, показујући осећај за комплементарност сваког градивног елемента. Добрим вођењем сваке медијске линије унутар дела, показује осећај за интердисциплинарност у креативном раду.

Критички осврт референата

Рад на теоретском и историјском истраживању позиција случаја и насумичности у развоју концептуалне, ликовне, музичке, генеративне, на првом месту дигиталне, и на крају хибридне уметности, као кључног елемента, доноси значајна сазнања о видовима трансформација међусобних релација у интердисциплинарном пољу које аутор назива звучни пејзаж (Soundscape). У истраживању овог поља, докторанд се фокусира на разумевање односа између људи и звукова из биолошких, геофизичких и за његов рад најзначајнијих - антропогеничних извора.

У уметничком поступку, захваљујући технолошким достигнућима и развоју медија новог миленијума, Цитлик је креирао генерички и артифицијелни микро пејзаж, сачињен од пет милиона тродимензионалних честица у реалном времену. Померање технолошких граница, једна је од тема које су критички обрађене у његовом раду, јер управо технолошки напредак отвара простор уметницима за различите експерименте у контексту проширених медија.

Посебно место у његовом раду заузима и покушај разумевања појмова интерактивност и интра-активност. Очекивани резултат пројекта „Soundscapes - видео инсталација“ је успостављање интерактивног и/или интра-активног односа са посматрачем који би, у сусрету са радом, пасивно или активно утицао на његово понашање. Истовремено, пројекат „Soundscapes - видео инсталација“ тежи да постигне имерзивни и контемплативни однос са публиком путем звука и слике.

Закључак комисије

Кандидат је у докторском уметничком пројекту „Soundscapes - видео инсталација“ успешно реализовао интердисциплинарни рад из области дигиталне уметности, који је публика могла да погледа и чује у галерији Кула у Београду. Рад је публици и комисији представљен у виду интерактивне аудиовизуелне инсталације, која је у успешно изведена у простору.

Кроз историјски осврт на уметнике авангардних и савремених уметничких пракси које укључују концепт звучног пејзажа, али и случаја, Цитлик је успешно сагледао позицију свог уметничког деловања, и свој рад поставио у тематски, дисциплинарни и концептуални склад.

Због свега наведеног, комисија у наведеном саставу предлаже Већу интердисциплинарних студија и Сенату Универзитета уметности да кандидату - докторанду Бранку Цитлику одобри одбрану докторског уметничког пројекта „Soundscapes - видео инсталација“.

У Београду, 30.11. 2022.

Комисија:

мр. Растко Ћирић, редовни професор ФПУ

др ум. Светлана Савић, редовни професор ФМУ

др ум. Ана Гњатовић, ванредни професор ФУ Звечан

др ум. Александра Јованић, доцент ФЛУ

др ум. Марко Стојановић, доцент ФМУ, ментор